

REGJERINGSADVOKATEN

Barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

Deres ref
18/2400

Vår ref
2018-0588 AJD/AJD

Dato
12.10.2018

HØRING - HÅNDHEVING AV FORBRUKERLOVGIVING

Det vises til høringsbrev av 28. juni 2018.

Departementet har ønsket innspill til håndhevingsorganenes undersøkelses- og håndhevingsmyndighet som er skissert under punkt 7 og 8 i høringsnotatet, særlig punkt 8.7 om myndighet som nevnt i forordningens artikkel 9 bokstav g. romertall i-iii til å fjerne digitalt innhold og stenge tilgangen til nettsider mv.

Etter forordningens artikkel 10 nr. 1 kan myndighet som nevnt i artikkel 9 bokstav g. legges til forvaltningen eller domstolene. I høringsnotatet punkt 8.7 er det reist spørsmål om myndigheten bør legges til domstolene.

Regjeringsadvokaten vil nedenfor omtale visse hensyn som vil kunne gjøre seg gjeldende ved vurderingen av om denne myndigheten skal legges til forvaltningen eller domstolene. Overordnet mener Regjeringsadvokaten at en ordning der myndigheten legges til forvaltningen, med adgang til etterfølgende domstolsprøving av vedtaket, vil kunne ivareta de hensynene som gjør seg gjeldende ved gjennomføringen av forordningen.

Det som taler for å legge myndigheten til forvaltningen er særlig den erfaring og kompetanse forvaltningen opparbeider seg gjennom arbeid på saksfeltet, herunder når det gjelder tekniske løsninger. Dette gjør at forvaltningen har ofte vil ha bedre forutsetninger enn domstolene til å sørge for at saken er godt utredet når vedtaket treffes. Forvaltningen har også et selvstendig ansvar for at saken er tilstrekkelig før vedtak fattes. Forvaltningen har mulighet til å se forskjellige saker i sammenheng, slik at likebehandling sikres. Også forordningens føringer om at overtredelsene bør kunne stanses raskt og effektivt vil kunne ivaretas ved at myndigheten legges til forvaltningen, med mulighet for etterfølgende prøving av vedtaket.

Domstolene vil på sin side være vant til å treffe raske avgjørelser i saker som krever hurtig avgjørelser, f.eks. der domstolene treffer avgjørelser om tvangsmidler i straffesaker. Domstolene vil også ha gode forutsetninger for å foreta avveinger mellom ytringsfriheten og forbrukerrettigheter i den enkelte sak. I motsetning til forvaltningen er imidlertid ikke domstolene spesialisert, og sitter derfor ikke på det samme erfaringsgrunnlag som det forvaltningen vil opparbeide seg gjennom det løpende arbeidet på feltet. Domstolene har heller ikke samme forutsetningene som forvaltningen til å utrede saker på egen hånd.

REGJERINGSADVOKATEN

Domstolsbehandling av saker, særlig der det er muntlige forhandlinger, vil også være mer ressurskrevende enn behandling av saken i forvaltningen.

En arbeidsdeling hvor forvaltningen utreder saken og treffer vedtak, som deretter kontrolleres av uavhengige domstoler er i tråd med den tradisjonelle arbeidsdelingen mellom domstoler og forvaltning i norsk rett. Dette utgangspunktet gjelder også der forvaltningen fatter vedtak som kan være inngripende og ha stor betydning for den enkelte.

Eventuelle fordeler ved å legge opp til at domstolene skal ha primær beslutningsmyndighet må veies mot ulempene for både private parter og det offentlige ved at det i realiteten legges opp til et helt nytt behandlingsspor for sivile saker. For Regjeringsadvokaten er det ikke klart at det å legge opp til en slik ordning vil innebære at man oppnår bedre løsninger enn det som er mulig gjennom de sivilprosessuelle reglene man har i dag. Etter dagens tvistelov er f.eks. muligheter for å behandle saker meget raskt ved å benytte reglene om midlertidig forføyning.

Etter Regjeringsadvokatens syn kan hensynet til rettssikkerhet og forsvarlig behandling ivaretas dersom myndigheten etter forordningens artikkel 9 legges til forvaltningen. Behandlingen av saken i forvaltningen vil skje i lys av de rettsikkerhetsgarantiene som gjelder ved forvaltningens behandling av saker, herunder muligheten for veiledning, innsyn og kontradiksjon. Etterfølgende domstolsbehandling vil dessuten gi gode muligheter til effektiv kontroll av vedtaket. Ved at domstolene ikke selv fatter beslutningen styrkes dessuten domstolenes uavhengige rolle.

Dersom det besluttet å legge myndigheten etter forordningen artikkel 9 nr. 4 bokstav g. til domstolene mener Regjeringsadvokaten det er en rekke forhold som bør vurderes nærmere. Ut over de forholdene som er beskrevet i høringsnotatet er det etter Regjeringsadvokatens syn særlig behov for å klarlegge nærmere *hvordan* saken skal behandles i domstolene før domstolene eventuelt treffer en beslutning. Dette gjelder bl.a. behandlingsformen, og om sakene skal undergis en muntlig eller skriftlig behandling (eventuelt at det åpnes for begge alternativer). Det oppstår også spørsmål om hvordan partene skal være representert under behandlingen av saken for retten, og hvordan rettens avgjørelse skal kunne overprøves gjennom anke. Det bør også vurderes om forvaltningen i så fall skal ha hastekompetanse til å beslutte midlertidig iverksettelse av slike tiltak som nevnt i forordningen dersom formålet med tiltaket ellers forspilles.

Med hilsen

REGJERINGSADVOKATEN

Arne Johan Dahl
advokat